

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Pa pošti prejemnik:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta : 13 —
šestrt : 6, 50
mesec : 2, 20

V upravitelstvu prejemnik:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta : 10 —
šestrt : 5 —
mesec : 1, 70

Na pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Naročnine in inserate
sprejema upravitelstvo v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopis se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, L. 17.

Izhajava vsak dan, izvenredni
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 230.

V Ljubljani, v torek, 7. oktobra 1902.

Letnik XXX.

„Edinost“ zoper edinost.

Zljubilo se je „Edinosti“, da je dne 27. sept. po Fr. Podgorniku v članku „Razum za Unijetstvo na Slovenskem“ mahnila po naši katol. narodni stranki, po ljubljanskem knezoškofu in njegovih „svetovalcih“. Tržaška ženica si ostaja vedno enaka. Vkljub vsem brcam, ki jih je že prejela od „Naroda“, ne more zakrivati svoje ljubezni do njega in do naših liberalcev sploh. Nas dejanski v dnu duše mrzi, a nima pravega poguma, da bi pokazala svojo barvo. Vedno in vedno prihaja s tistim nervoznim sumničanjem, namešanim z bolehavim sentimentalstvom brez zmišlja za vso načelnost našega boja, brez srca za brezmejno krivice, ki se gode slovenski duhovščini, brez vsakega razuma za naše delo. Vemo, da komaj čaka, kje bi dobila prilike zmazati vrsto člankov na podlagi kake naše besede o nji; zato se je izogibljemo, kolikor je le mogoče. Njena nestrpna sitnost, ki je dokaj odurnejši, nego odkriti liberalni boj, je vsled tega tem neprebavljivejša, ker svita iz nje neka domišljavost in bahato velikoumje, kakor bi jo bil res kdo nastavljal za sodnika nad nami.

Casih moramo vendarle povedati tej sitnici, da dobro poznamo njen značaj in njeno razmerje do katoliško narodne stranke na Kranjskem. Njen imenovani članek nas sili, da se prav na kratko pobavimo z njim. V njem pozivlja Podgornik kranjske liberalce, naj prično agitirati za unijetstvo, potem ko je napadel ljubljanskega škofa, da nima nobenega zmišlja za protislovansko politiko, ki zatira unijetstvo, ker je sam protivnik temu gibanju. To je bistveni članek pomena.

1. Članek je spisal Podgornik, tisti Podgornik, ki je jasno povedal v „Slov. Veku“, da je agitacija za unijetstvo samo priprava za pravoslavlje. Že to nam zadostuje. Diametralno smo si tu nasproti. Naša sveta naloga je pripravljati, da bi se naši razkolni bratje zopet združili z rimsko stolico; Podgornik želi nas združiti z njimi. Kdor hoče delovati v našo svrhu, mora biti pred vsem prešinjten nevlomne vneme za katoliške ideale, sinovsko vdan cerkvi in njenemu poglavarju. Kdor pa poudarja drugo, je že po svojem značaju nasprotnik katoličanstva in rimske cerkve. Lahko je tudi brezverec ali kar hoče. Brez težav bi tako službo opravil tudi jud Weisman, o katerem smo dne 1. okt. poročali, da je deloval v Zofiji za Ruse, Srbe, Francoze in za Avstrijo, kjer so mu več plačali. Naši liberalni voditelji, ki teptajo vsak pogoj krščanstva, ki stoje na stališču najzaritejših sovražnikov temeljnih krščanskih resnic, naj agitirajo za unijetstvo! Če to ni absurdno, potem ni sploh nobena reč več absurdna. Bolj pametno je še, da naj agitirajo za to, da postane dr. Tavčar minister za bogočastje, Fr. Podgornik pa minister zunanjih stvari.

2. Protislovanska politika! Tudi mi jo poznamo. Prav dobro vemo, da je prav tista roka, ki mesi „Proč od Rima“ med Nemci in med Slovani, da je tista smer Schönerer-Eisenkolb-Wolfov vsenemški in „Slov. Narod“ slovenski gonji. Obredni jezik ne rešuje narodov. Ogrski Rusi se pomadjarujejo hitreje nego Slovaki vključno svojem obrednemu jeziku in med njimi je več strastnih narodnih odpadnikov, nego med katerikoli nemadjarim narodom na Ogrskem. Ali niso na Hrvatskem Srbi najzanesljivejši madjaroni?

Značaji so nam potrebni, ki so pred vsem edini v borbi za najvišje narodne ideale. To edinost pa daje le živo versko prepričanje in življenje. Razkosani smo že več nego dovolj. Razkosajmo se še po obredu in po veri, potem bosta imela Lah in Nemec lahko delo. Naravnost služi tujcem, kdor trosi seme novega razdora med nas. Cisto, celo katoličanstvo je za nas edini temelj obstoja in napredka. Zdaj se pa oglašajo ljudje, ki niti temeljnih pojmov katoliške cerkvene ustave ne poznajo, in napadajo naše škofo, v najtežjih časih vršeče svoje apostolsko poslanstvo. Tega ne vidijo, kako brutalno napadajo liberalci katoliško cerkev, kako ji odrekajo vsako najmanjšo pravico govoriti tudi o političnih zadevah; sicer bi ne mogli biti tako nespametni, da bi pozivali ravno te liberalce, naj jim bo cerkev in njena notranja obredna vprašanja glavni politični princip. To je paradija na vsako logiko.

Prva in poglavitna reč je ohraniti naše ljudstvo značajno, zvesto svojemu Bogu in domu, politično zrelo, trezno in delavno. Do tega pa ne vodi pot, ki jo kaže „Edinost“. Z izpremembo obreda ne pomnožimo pobožnosti in krepostnega življenja nikjer, pač pa napravimo zmešnjavo nad zmešnjavo. Kdor je zavrgel nauke katoliškega katekizma, se jih ne poprime iznova, če mu zapojete še lepšo cerkveno pesem v stari slovenščini. Podgornik bi to sebi najlože razložil. Ne rečemo, da bi to ne imelo vpliva na nežne, čuvstveno mehke natore; saj jih je takih tudi nekaj v tem gibanju; a predpogoj je resno, pošteno katoliško prepričanje. Tega pa Podgornik menda ne išče pri naših liberalcih.

3. Nekaj južnih Slovanov ima pravico opravljati božjo službo v slovanskem jeziku. Ti so rimskoga obreda in nimajo z unijetstvom nobenega stika. Unijati so katoličani grškega obreda, združeni z Rimom. To dvojje se usodno meša in tudi Podgornik tega ne ve, ali neče vedeti. Kako bratovsko se tudi v cerkvi zedinjamo z glagolaši, je najbolj pokazal evharistiški shod na Trsatu, kjer so se glavne cerkvene slovesnosti vršile v slovanskem jeziku. A zato se seveda Podgornik ne briga in „Edinost“ bo še vedno imela poguma blatiti nas kot sovražnike slovanske božje službe. Prav tista „Edinost“ in njen Podgornik sta zmerjala največjega zagovornika slovanščine v cerkvi — dr. Mahnič, da je protislovanski latinizator, in namigavala, da je v službi protislovanske politike. Niti za las ni odnehal dr. Mahnič od načel, ki jih je povdarjal svoj čas v „Rimskem Katoliku“, in sedaj trpi prav tako od nasprotnikov v borbi za pravice svojih vernikov, kakor je prej trpel od lastnih bratov v borbi za katoliška načela. In mi, ki smo takrat stali ob njegovi strani, ga občudujemo slavimo tudi danes, prepričani prej ko slej, da ima o obredu govoriti izključno cerkvena oblast. Pravice, ki nam jih je dala cerkev v tem oziru, branimo tudi mi. Agitacijo za izpremembo obreda od ljudi, ki hočejo obred brez vere v politične namene, pa imenujemo verski in narodni edinosti nevarno in s tem naravnost izdajalsko za naš narod in njegovo bodočnost.

Nagodbene konference.

Nagodba, tista kočljiva točka, ki vsak dan bolj razburja avstrijske in ogrske javne kroge, je še vedno nerešena. V soboto zvečer so avstrijski ministri zopet odpotovali na

Dunaj, ne da bi se bilo doseglo sporazumljenje z ogrsko vlado. Rešilo se je sicer tudi sedaj, kot po navadi več prepornih točk, da trdi se celo, da je avtonomni carinski tarif že popolno dognan, a glavna, najtežja vprašanja čakajo še vedno rešitve. Položaj se je v nedeljo skrajno poostri; govorilo se je že o demisiji obeh min. predsednikov. Kajpada bi bilo v tem slučaju zelo neverjetno, da bi vladar sprejel ostavki, ker se zadeva potem še bolj poostri in bi bilo treba pričeti zopet iznova. Sedaj se računa v gotovih krogih na odstop resortnih ministrov, posebno ministrov za poljedelstvo in trgovino; pri tem pa je zelo dvomljivo, da bi se dobili nasledniki, ki bi odnehali od zahtev, ki jih stavijo sedanji ministri. Minist. predsednik Koerber sedaj dela na to, da si pomaga s § 14, toda Szell odločno zahteva, da mora biti nagodba rešena parlamentarnim potom. Ovine so torej vsak dan večje, in sedaj se niti ne ve, kdaj se vrše „zadnje“ konference.

Z Dunaja se poroča o sedanjem nagodbenem položaju: Min. predsednik Koerber je bil včeraj pri cesarju v enourni avdienci. Ogrski kabinetni načelnik Szell pride na Dunaj v torek ali sredo. Ob njegovem dohodu se razgovori o ostalih nerešenih točkah nadaljujejo. Razgovor se vrši samo med Koerberjem in Szellom. Sedaj še nerešene točke so politične in finančno-politične narave. Ovine so sicer še velike, a v poučenih krogih nihče več ne dvomi, da se vprašanje definitivno reši do sestanka držav. zbora. — Szell je predsinočnim po dolgem času zopet obiskal svoj liberalni klub in bil precej bolj zgovoren kot doslej. Izražal je nado, da se v najkrajšem času odstrani mrtva točka.

Še enkrat — grof Taaffe.

Smrti pot oblije gotove vrste ljudi, kadarkoli čujejo ime Taaffe. Kdo bi se torej čudil, da so ti zopet vstrepetali groze, ko je v najnovejšem času prodrlo v našo javnost znano ime grofa Taaffe, četudi je ta grof samo sin nekdanjega ministerskega predsednika, ki že davno počiva v zemlji. Grof Henrik Taaffe je torej od strani konservativnega veleposestva proglašen za kandidata mesto odstopivšega drž. poslanca Pabstmannja. Mladi grof bi bil kandidiral že povodom zadnjih splošnih volitev, da ni bil premlad; že tedaj mu je pa vodstvo stranke zagotovilo, da ga kandidira takoj, ko bo odstranjena ta ovira. „Mi dobimo“, jadicuje sedaj neki liberalni list, „mi dobimo torej zopet Taaffeja; za sedaj sicer samo kot navadnega poslanca, a bojimo se, mož hoče biti več“. Ta „več“ pa liberalnim politikom že sedaj dela grozne skrbi in jim moti spanje. Kaj še le bo, če mladi grof res postane kaj več?

Koerber in Čehi.

Češki listi javljajo, da prične min. predsednik Koerber svoje dogovore z voditelji češkega in nemškega naroda ter morda tudi z voditelji drugih strank prihodnji ponedeljek, 13. t. m. Dotlej menda računa, da bo dogotovljeno vse sedanje nagodbeno delo. Tem povodom pišejo „Nar. Listy“: „Naši zaupniki pridejo na Dunaj in bodo poslušali, kaj hoče Koerber storiti — ne samo obljubiti — in na podlagi tega se bodo odločili, kaj naj store in kaj naj opuste; če je mogoče kreniti s sedanjega pota, ki ga jim narekuje potreba, ali pa da je potrebno i nadalje vztrajati na njem. Novega vladi ne

bodo ničesar povedali, marveč le stvar vlade je, da pride na dan z gotovimi dejstvi, ker le ta imajo pri nas kaj veljave. Besedi imamo sedaj dovelj, čuli smo itak že zadosti, sedaj hočemo videti konkretnih dejanj.“ Tako govori v ime zaupnikov oficielno glasilo mlado-češke stranke pod Stranskega vodstvom. Morda pa te besede vendarle ne bodo morda dajne za vse zaupnike in se bodo morda posamniki dali kaj pogovoriti, da se doseže vsaj začasno premirje. Odločnost pa seveda pri tem nastopu gotovo ne bo škodovala.

Vspreh Combesove gonje proti redovnim šolam.

Z dnem 1. oktobra se je prišel v Franciji zopet redni pouk. Od 15 zatvorjenih kongregacijskih šol je bilo v Parizu 13 odprtih. Poučujejo večinoma katoliški laiki, iz duhovščine je nastavljen edino le Lapalme. Število učencev se je pomnožilo na vseh zavodih. Enako je tudi zunaj po deželi. Oficielni listi poročajo, da se je 1200 redovniških šol izročilo svetnim učiteljem, vključno temu je v Franciji še 4000 obstoječih javnih šol, kjer poučujejo redovnice. Iz tega sledi, da vlada s svojo gonjo še daleko ni dosegla svojega namena. Brema pa, ki ga je morala prevzeti že sedaj državna uprava, je veliko. Za 200.000 učencev so morali preskrbeti potrebne šolske prostore in učne moči. V to svrhu so morali najeti stanovanja učiteljev, prostore pri županstvih ter obstoječih višjih šolah. Ob splošnem pomanjkanju učnih moči so morali poseči tudi po takih osebah, ki še niso napravile izkušnje. Plačati bo treba tudi te. Če bo izobrazba v takem stanju res tako napredovala, kot je doslej, bo pokazala že bližnja bodočnost; ljudstvo bo kmalu uvidelo kvar svetnih šol in zahtevalo, da se odpravijo.

Car in cesar Viljem v Rimu.

Mej Rimom, Berlinom in Petrogradom so sedaj določili in dogovorili vse podrobnosti za potovanje carja Nikolaja in nemškega cesarja v Rim. Po premenjenem redu potuje prvi nemški cesar in sicer tekom meseca februarja, car Nikolaj pa v maju; vsak ostane kakih šest dni gost italijanskega kralja. Potovala bota oba po morju v spremstvu večjega števila ladij. Cesar Viljem gre iz Kiela preko Atlantiškega in Sredozemnega morja, car se pa vkrci v Kronstadt. Oba vladarja izstopita v Neapolju na italijanska tla. Iz Rima bo odpotoval nemški cesar preko Švice v Nemčijo, car bo pa domov grede obiskal Atene, Carigrad in bolgarskega kneza v Varni ali Burgasu. — Vse najmanjše podrobnosti so torej določene za to potovanje, obisk v Vatikanu se pa ne omenja niti z eno besedo, iz česar se da sklepati, da je celo car opustil nameravani obisk sv. očeta.

Iz brzojavk.

Državni zbor se snide v najkrajšem času, mogoče še pred 18. oktobrom, gotovo pa 21. oktobra. Uradni korespondenčni urad javlja, da se že v bližnjih dneh objavi dotični odlok. — Burski generali v Berlinu. Sedaj je definitivno določeno, da cesar Viljem vsprejme burske generale dne 17. oktobra, takoj ob dohodu v Berlin. — Eisenkolb odloži mandat. Znani protirimovec drž. poslanec dr. Eisenkolb namerava odložiti mandat. L. 1901 je bil izvoljen proti liberalcu Pferschetu. Vzrok temu koraku tiči v tem, ker ga njegovi lastni pristaši več ne marajo. Sam Eisenkolb danes to vest dementira. —

ojno stanje v Natalu je bilo v soboto odpravljeno, a le z gotovimi omejitvami. — Vsenemški strankarski shod v Olovcu je imenoval kandidate za šest volivnih okrajev ter sklenil, sicer podpirati nacionalne in liberalne kandidate. — Zunanji minister grof Goluchowski je bil včeraj pri cesarju v daljši avdijenci. — Mitterdorfer kandidat. Iz znane pravde prosluli župnik Mitterdorfer kandidira v okraju Florisdorf na lastno pest. — Kulturni boj v Italiji. Vlada je prepovedala 12 duhovnikom-profesorjem na nekem zasebnem zavodu v Veroni nadaljnje poučevanje, češ ker so inozemci.

Hribar-Triller v Cerknici — poražena.

Preteklo nedeljo sta prišla v Cerknico ljubljanski župan Hribar in advokat Triller, da priredita shod v prostorih de Schiava. Slišali smo, da je imel priti dr. Tavčar, pa da se je zbal, ne vemo zakaj. Pa saj dobro vemo, da so mu tukaj liberalna tla zginila. Shod je sklical slovensko politično društvo za Notranjsko.

Ko se Hribar in tovariš pripeljeta in slišita, da so doslej zbrani za shod samo „klerikali“, gresta najprej po Cerknici na sprehod, dasi je deževalo. Vrnivša se, sta letala po stopnicah sedaj gori, sedaj doli; sedaj v dvorano, sedaj na dvorišče. Zakaj bili so še vedno sami klerikalci in nekaj liberalne gospode. Nepopisen strah in trepet je zavladal pri sklicateljih, šepetali so si na ušesa ter si mislili, »kaj bo? — kaj bo?« sami klerikalci so navzoči. Res, smilili so se nam. Hitro razposiljejo nekaj agitatorjev, ki so prignali vsaj nekaj liberalcev, sicer bi bil shod popolnoma klerikalen. Prišel je tudi okrajni komisar g. Domicelj in cerkniška in rakovska žandarmerija je zastražila zunaj in znotraj z nasajenimi bajonetmi. V tem momentu moramo pripomniti, da liberalce mora povod stražiti žandarmerija z nasajenimi bajonetmi, dočim zborujemo mi v najlepšem in uзорnem redu brez bajonetov.

Komaj smo čakali začetka. Zdelo se je, da bo nekaj posebnega.

Zbralo se je nekaj nad 200 zborovalcev, katere je konstatiral Hribar; klerikalcev je bilo okrog 180, liberalcev z gospodo vred od vseh vetrov okrog 80. Ob 4 uri Hribar kot predsednik slovenskega političnega društva odpravi shod in poskusi svoj govor nekako takole: Dragi rojaki! V naši krajski deželi se gode nenavadne stvari. Povsod je bratomoren razpor. A ta razpor se ni razvil iz različnega prepričanja, razvil se je radi ščuvanja neke gotove vrste ljudij (pozor!). Neki gotovi stan, ki je v deželi najmanj številen, je začel ta razpor in ga nadaljuje!

Katoliški narodnjaki: »Oho, kateri je ta stan!« Hribar, meneč, da se je oglašil g. kapelan Skubic: »Dotičnik, ki se je prvi oglašil, bo že vedel, saj mu sam pripada.« Katol. narodnjaki: »Ali je prišel zabavljat? Živel g. kapelan, živila duhovščina, tako se pri nas ne govori! Živio katoliška narodna stranka!« Nastal je nepopisen hrup, ki je trajal več minut. Hribar žalostno in osuplo gleda sedaj v mizo, sedaj po zborovalcih, proseč naj ga mirno poslušajo. Čez nekaj časa se hrup poleže.

Hribar nadaljuje: »Ta maloštevilni stan hoče, da bi bili v zastopih sami, tehanti in fajmostrji!« Zopet je zadel v srčeno gnezdo. Katol. narodnjaki zopet kličejo: »Živila duhovščina! Svoje zastopnike hočemo! Dajte nam splošno, enako in direktno volivno pravico! Živila volivna pravica! Agentov je še manj v deželi, kot pa duhovnikov!!! Agenti nas ne bodo učili!«

Nepopisen hrup traja zopet več minut, Hribar razbija s kozarcem, nihče ga ne posluša. Žandarmerija miri, a glas se ne da umiriti, drugega nemira sploh bilo ni. Hribar vendar pride zopet do besede: »Enako in volivno pravico hočete imeti, pa nihče ne ve, kaj je to!« Tukaj je zopet pravo zadel. Ogromna večina vpije: »Dobro vemo! Bomo častniki! Če smo tako neumni, kaj hodite k nam, ostanite v Ljubljani pri gospodi!« Hribar se grozovito prestraši in začne jemati besedo nazaj: »Vem, vsaj nekateri veste, kaj je to, a zapeljani in preseljeni ste od kaplanov!« Zopet hrup in kliči: »Od agentov se ne damo učiti!« Nato se Hribar skuša kmetom prikupiti in začne nekaj govoriti o imenitnosti kmečkega stanu, iz katerega so izšli olivanci, a radi vpitja ga skoro nihče ne sliši. Liberalci kolnejo in kriče »mir«, a teh nihče ne posluša. Po daljšem presledku jame zopet Hribar: »Že davno bi bila lahko sprava med strankami v deželi, a prekršila jo je katoliška narodna stranka po svojem voditelju Susteršiču, ki ni držal besede (!), da ne bo več konsumov, pa sedaj snuje kmetijska društva.« Katoliški narodnjaki: »To je kmetu v korist! Vi kaj pokažite! Vi ste krivi, da ni sprave! Nemškiutarji ste krivi! Pri kozarcu vina vpijete živila narodnost, drugje se družite z Nemci! Zveza z Nemci percat! Za nemško gledišče

ne damo vinarja! Tako je, zastopniki gospode! K Nemcem pojdite po denar!« itd. Nato je župan stolnega mesta skušal zborovalce prepričati o koristi gledišča (zlasti nemškega) za kmeta, kar se je celo liberalcem čudno zdelo. (Splošen smeh.)

Hribar: Susteršič je kriv obstrukcije v deželni zboru, kateri tudi vi klerikalci slavo poje (pripoznal je namreč sam našo večino). Dolgo trajajo kliči katoliških narodnjakov: »Živio Susteršič! Liberalcem groš, klerikalcem knof!« sta kriva obstrukcije! Knofov ne maramo iz deželnega zbora, imamo jih dovolj. Rajši nihesar ne maramo, nego bi vzeli knof! Groš dajte, groš!«

Hribar naprej trdi, da je Susteršič kriv obstrukcije, a slišati mora odgovor: »Hribar je kriv! Njegov napad na spovednice!« Liberalci kriče svoje, klerikalci svoje, razumeti se ne da nihesar, prava babilonska zmešnjava vlada med zborovalci.

Hribar si nato še privoščil ljubljanskega škofa, duhovščino in posebno navzočega kaplana Skubica, »ki vedno nekaj piše«, pa usta mu zamaše kliči: »Živio Bonaventura! Živio gospod kaplan!« Večkrat je gorko slišal od gg. Lavriča, Bombača in drugih.

Ljubljanski oče vidi, da najlepše stori, če konča. Zatorej res konča: V vročem zraku (haha!) se človek utruji, zato končam (kliči: Najboljše stori!). Končati mi je lahko. (Kliči: »Lažje, nego začeti!«) Vi pa, ki mislite, da Vas bodo konsumi rešili, se boste še za glavo prijemali! Nekdo zakliče: »kadar nas bodo bolele!« čemur sledi glasen, nepopisen smeh.

Katoliško narodni poslanci Vas bodo spravili na kant. (Kliči: »Vaši knofi!«) Sicer smo pa tudi mi katoličani. (Kliči: »Glej ga, glej, kako je naenkrat pobožen!«) Vse, kar imate, ste dobili od narodno-naprednih poslancev. (Kliči: »Stare knofe!«)

Nekaj liberalcev Hribarju ploskaja, ploska takemu fasku. Triller vedno z rokami miga, naj ploskajo, toda kar je, je!

Nato poskusi Triller svojo srečo. Najprej hoče obdelati kaplana gosp. Skubica, a navzoči katoliško narodni ne puste. Liberalci kričijo: »Živio Tavčar!«, klerikalci: »Živio Susteršič, živio duhovščina!« Liberalcev se skoro nič ne sliši.

Govoriti hoče o obstrukciji v deželni zboru in opisuje, kako so pisali na konjčke, ki imajo tampiščal, kjer navadni rep. (Kliči: »Kje so pa tintniki! Kje pa Božič!«) Opravičuje Hribarja glede na spovednice, skuša govoriti o volivni pravici, a kliči: »Knofa ne maramo, vladati hočete!«

Milo pogleda Triller gosp. kaplana, naj napravi red med klerikalci, kar mu slednji obljubi pod pogojem, da dobi slednji besedo, sicer se ne trudi. Besedo mu Triller obljubi in kmalu je bil mir. Nato Triller obira veliki slovenski tabor, s katerim so klerikalni vodniki hoteli ljudstvo nagoljufati. (Kliči: sedaj bomo imeli mesto enega tri!) Klerikalci Vas goljufajo, žalostno končuje Triller, »mi imamo tudi vero v srcu (kliči: »tudi ta je pobožen postal!«) pa rečem: moje zveličanje je prokleto malo odvisno od blagoslova slabega kaplana! Susteršiča imajo že za svetnika, pa prokleto, da ima več grehov na vesti nego jaz.

(Kliči: glejte ga pobožnjaka, kako kolne, ta nas bo rešil!« Buren dolgotrajajoč smeh!) In s tem je tudi Triller doigral svojo žalostno ulogo. Liberalci so na povelje zaploskali, klerikalci pa so se prav od srca smejali.

Hribar se hoče znesti nad kaplanom g. Skubicem, češ, da je rekel: Hribar je brez vere! G. Skubic: »Lažete!« Hribar: »Jaz nisem slišal, ta mi je rekel!« Skubic: »Tudi tisti laže!« Hribar: »Toraj vzamem nazaj!« (Kliči: »Tako je!«) Gosp. Skubic ste mislili, ujeti, a vam ni šlo!«

Nato cerkniški ban Šerko predlaga neko resolucijo, s čemur bi se lib. poslanci izrekli zaupnica. Liberalci, dobro vedoč, da so v veliki manjšini, kriče: sprejmemo, vsi kat. narodni pa: Nikdar, nikdar, takih zaupnic skujemo mi milijon na dan, glasujemo! a predsednik tega ni dal na glasovanje!!! Tej lib. modrosti sledi nepopisen smeh.

Kaplan g. Skubic se oglasi k besedi, a Hribar pravi, da sta na glavarstvo naznanjena samo dva govornika, zato nihče več ne more govoriti. Kat. narodnjaki vpijejo: Oba sta lagala, oba sta besedo obljubila, a sedaj sama svojo snedla! Resnica jih kolje, zato se je boje!

Hribar nato zaključi shod, ki je z vsem vpitjem in presledki vred trajal 55 minut kakor pravi, »v trdni nadi, da so besede padle na dobra tla in da bodo rodile sad!« Sad pa so že rodile: Povsod se govori, da Cerknica takih gospodov še ni imela pod svojim okriljem in da jih celo liberalci ne pojdejo več poslušati. To je ves sad in vrhu tega posmeh za županom ljublj. mesta in njegovim tovarišem. Gospodoma iz Ljubljane pa kličejo: »Hvala lepa za zabavo, kmalu zopet pridita!«

Tavčarjev konventikel in — prava ljudska manifestacija.

Iz Logatca 6 okt.

Prav na tistem je prišel in na tistem je odšel dr. Tavčar s svojim Telemahom. Komaj njegovi najpristnejši pristaši so vedeli za shod, kaj šele »klerikalci!« Previdnost je dobra, si je mislil, toraj le tiho, da ne razburimo klerikalnega zmaja, bi nam znal shodek razgnati.

Ob 8. uri popoldne se je začel in ob 4. uri končal ta ako ne velepomemben, pa gotovo za liberalno stranko simptomatični shod.

Najprvo se je iznebil par prav »modrih« dr. Kušar, veleučeni in premodri. Dejal je med drugim, da mu klerikalne posojilnice prav nič ne ugajajo, in konsumi še manj — naj jih vrag vzame nje in klerikalce povrh! Klerikalni stranki želi in hoče nagle smrti, kajti boljše je nagla smrt, kot pa dolga bolezen. Prav po salomonsko. Posebno čudno so ga gledali, ko je govoril o — pijanstvu »klerikalcev«.

Dr. Tavčarjeve govore pa itak poznate, vsaj so tipični po svoji, z neumnimi osebnimi dovtipi nališpani praznoti. Dr. Susteršiča si je prav pošteno privoščil, čez klerikalce pozabljaj — pa je zaprl modrosti svoje zatvornice.

Z vspehom ni bil zadovoljen tudi dr. Tavčar ne, ker za resolucijo, katere želi najobilnejšega vspeha liberalcem: klerikalcem pogin! — se je vzdignilo le kakih 10 rok — pa par jako vnetih je po dve vzdignilo. Kak vtis je napravil ta shodek na liberalce same, pričajo besede liberalnega volilca: »Ako bo ta pred volitvami prišel v Logatec, bomo dvakrat hujše pogoreli kot v zadnjic!« Dr. Tavčar se stara in njegovi možgani ne morejo niti psok več producirati. Dovolj o tem nepomembnem shodku, katerega se je vdeležilo manj od 100 mož, katerih tretjina je bila naše stranke.

Za razvedrilo svojim braveem priobčimo jutri kratek posnetek Tavčarjevega govora.

Imeli smo isti dan tudi mi shod, krasen in srce blažilen, pravi ljudski shod. Obhajali smo, kakor po drugih farah, euharistično slovesnost s papeževo 25-letnico.

Ob 10. uri je blagi, za čast božjo navdušeni sosed g. župnik Jan. Podboj navdušeno proslavljaj sv. očeta papeža Leona XIII. ter v nemal k molitvi sv. rožnega venca; popoldne ob 2. uri je pa vrlj gosp. Franc Bernik mnogobrojne poslušalce v krasnem govoru navduševal k ljubezni do sv. R. T. Dekleta iz Marij. družbe so celi dan glasno molile sv. R. T. Zaključila je slovesnost nenavadno velika procesija. To je bil vesel dan za logaško faro, in dr. Tavčarjev shodek nam ni grenil veselja prav nič.

Konečno se mora pohvalno omenjati, da se je na župnikovo povabilo odzval občinski odbor z gosp. županom gorenje-logaškim ter požarna bramba s svojim načelnikom ter udeležil cele lepe slovesnosti. Lepa hvala se jim tem potom očitno izreče.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 7. oktobra.

Shod zaupnikov katoliško-narodne stranke se vrši prihodnji ponedeljek ob 9. uri dopoldne v veliki dvorani Katoliškega doma. Vse one somišljenike, ki nam še niso poslali imen zaupnikov iz posameznih župnij, prosimo, da to nemudoma storijo, da meremo vstopnice ob pravem času odposlati.

Imenovanji. Absolvirani učit. kandidat g. Julij Cenčič je imenovan za proviz. učitelja na štirirazrednici v Kamniku. — Poštna odpraviteljica v Litiji, gđ. Fr. Oražen je imenovana za poštno pomožno uradnico II. stopinje.

O zadnjih trenutkih dr. Jožefa Pavlice se nam poroča iz Gorice: V soboto o polnoči, ko se je potapljal v večnost letošnji god sv. Frančiška in se je začela rožnivenška nedelja, molil je na smrtni postelji preč. in veleučeni g. dr. Jožef Pavlica kesanje, tri božje čednosti in druge molitve za umirajoče in sicer v družbi svojega brata dr. Andreja Pavlica. Precej potem zapustila ga je zavest ter nastopila mirna ločitev s tega sveta in iz naročja ljubega brata brez boja in bolečin. — Tako je torej obče spoštovani g. doktor umrl in sicer v najlepši dobi življenja t. j. v 41. letu. V vseh šolah bil je odličnjak in odločen učenec mil. škofa dr. Mahnič. Žalibog je dobil v Rimu mrzlico (malarija), katero je pred 15 leti seboj

prinesel, na Barbanu na morju v kratki službi povečal tako, da ga ni nikoli zapustila do smrti. Na stanovanju bratovem poleg Velike cerkve je ležal na odru, odkoder so ga včeraj ob pol 5. uri pop. vzdignili ter skozi celo mesto na tuk. pokopališče k večnemu počitku spremili. Naša dežela, da cela slovenska domovina naj žaluje po takem neutrudljivem, doslednem in nesebičnem narodnjaku, ki se je vedno in povsod z vsem ognjem potegoval kakor pokojni škof Slomšek za vero sveto in za materni jezik. Za vse svoje žrtve ni doživel posvetnih odlikovanj in ničimernega plačila, ampak, kakor upamo, bogato krono v nebesih. N. v. m. p.!

Vozni listki za romanje na sveto Goro se bodo od jutri zjutraj dalje prodajali v prodajalnici g. Maksa Brusa pred škofijo. Romarji iz Ljubljane naj si jih nemudoma preskrbe. Cena je do Gorice in nazaj za tretji razred 6 K 27 h, za drugi razred 9 K 40 h. Dobro bi bilo, da bi tudi ljubljanska okolica prišla pred soboto po vozne listke, da se tako omeji prevelik naval v soboto. V soboto se bodo vozni listki ves dan prodajali na južnem kolodvoru v čakalnici tretjega razreda. Romarji, ki bodo prihajali z gorenjskim, dolenskim in vrhnjskim vlakom in od Zidanega mostu, naj sita-kaj oskrbe listke pridobijo v Ljubljano. Posebni vlak bode v soboto točno ob 11. uri zvečer odhajal iz Ljubljane. V Gorico pridemo v nedeljo ob 5. uri 24 minut zjutraj. Povratek je dovoljen samo s posebnim vlakom, ki se odpelje iz Gorice v nedeljo ob 8. uri 45 minut zvečer in pride v Ljubljano v ponedeljek ob 2. uri 40 minut zjutraj. Opozarjamo še enkrat, da morajo romarji, ki vstopijo v posebni vlak v Prestranko in od Prestranka naprej, plačati navadne vozne cene. Čas dohoda na posamezne postaje še naznamo. Za udeležence od Ljubljane do Postojne je naznanilo že v sobotnem »Slovenecu«. Prav je, da na dotičnih postajah že prej naznamijo, koliko jih pride. Poznega obvestila je kriva železnica, ki nam na naše pismo kljub brzojavnemu urgiranju ni cel mesec odgovorila. Za udobnost romarjev se preskrbi.

K proslavi jubileja sv. očeta v Radovljici dodajamo še, da je bilo pri procesiji jako častno zastopano vrlo ognjegasnno društvo iz Kroke, ki je prihitelo z 20 možmi proslaviti jubilej sv. očeta. Vsa čast Kroparjem! V poročilu o slavnosti je po neljubi pomoti našega poročevalca ime tega odličnega društva izostalo, za kar prosimo oprostjenja.

Poročil se je g. Josip Pogačnik, kavarnar v Boh. Bistrici, z gđ. Tončiko Perko iz Planine.

Umrli je g. Fran Gerdadolnik, posestnik v Logatcu.

Iz občine Trebeljevo se nam piše: Tukaj je dne 6. septembra silna toča pobila po nekaterih krajih. Kljub temu, da je bilo to na pristojnem mestu takoj objavljeno, se bo škoda cenila še le 11. oktobra. Ljudje so večinoma že vsejali in cenilec na takih krajih ne bo nihesar videl. Gospoda bi bila lahko malo bolj hitra; pa saj ni bede, pravijo merodajne osebe, da kmet le davek plača, pa je dobro. Ljudje, ki imajo 4000 do 6000 kron in še več letne plače, seve ne poznajo bede.

Shod v Halozah. Minolo nedeljo je bil pri Sv. Barbari v Halozah shod, na katerem je govoril bivši deželni poslanec g. dr. Jurtela. O shodu smo prejeli daljše poročilo, katero objavimo jutri. G. dr. Jurtela je bil soglasno proglašen za kandidata.

Interpelacijo v državnem zboru od nelaških poslancev obljubuje tržaški »Sole«, ker je tržaška policija poslala čez mejo njegovega urednika, ki je bil laški vojaški begunec. Med Avstrijo in Italijo je namreč pogodba, po kateri sti zavezani obe državi, da si ne izročiti jedna drugi vojaških beguncev. Vsled zadnje gonje iredentarev in socialistov proti listu »Sole« dosegla je socialno iredentovska gonja to, da je policija poslala čez mejo označenega urednika, katerega so laške oblasti v Italiji pograbile in ga izročile v vojaški zapor. Ako bi tržaške oblasti z vsemi uredniki tako postopale, kakor postopajo z uredniškim osebjem pri listu

„Sole“, ko so vendar pri vseh laških iredentovskih uredništvih v veliki večini laški podaniki, ki pripravljajo naše dežele, da bi padle materi Italiji v naročje, in ki dan za dnem hujšajo proti avstrijskim Slovanom, morali bi reči, da tržaške oblasti dosledno delajo. Če pa mora občutiti težko pest jedino le osobje pri uredništvu lista „Il Sole“, reči moramo, da ne rabimo hujšega izraza, da je to dvojna mora.

Tako je. „Il Sole“ pravi, da tržaški Lahi pade iz Trsta one, kateri prinašajo v Trst denar; v Trst pa vabijo „regnicole“, ki odnašajo denar. In taka politika naj ne privede Trsta do propada? Neznosne občinske doklade so najlepši dokaz te laške politike. Nešteto brezposelnih domačinov nam priča, kam je privedla Trst laška iredenta.

Nova stavka se pripravlja v Trstu. Stavkati nameravajo delavci na „Lloydovih“ ladjah in v luki. Od uprave „Lloyda“ zahtevajo odgovora na svoje zahteve v dvanajstih urah.

Zagrebaški obd. svet se po razveljavitvi izjemnega stanja razpusti. Nove volitve bodo spomladi. Do tedaj bo vodil mestno upravo vladni komisar, baje sekcijski svetnik Ivo Mallin.

Nova iznajdba. Dva avstrijska častnika g. Beranek in naš rojak g. Fridolin Kaučič sta dobila patent na svojo iznajdbo, s katero je mogoče konja hitro osedlati in razsedlati. Ta „hitri sedlar“ postane največjega pomena za vojake v vojski in na vajah. Kratek pritisk na vzdigalo, konj je osedlan ali pa razsedlan, kar pri sedanjih sedlih ni mogoče. Nova iznajdba je veliko olajšanje za konja in jezdeca.

Zanimiv prizor s soc.-demokratskega protestnega shoda v Gradcu. V nedeljo so imeli graški sociji shod, na katerem so protestirali proti zadnjemu velikemu shodu graških katolikov. Znani Resel je kot besen divjal proti vsemu, kar je katoličanu svetega. Za njim je nastopil neki dr. Schacherl, ki je slavil sodruga Zolo. V hipu, ko je ta mož zaklical: „Zola je bil navdušen somišljenik in prijatelj resnice,“ je zaklical poslušalec: „in židovstva!“ In glej, ljubezen rudečkarjev do resnice je bila tolika, da so potisnili moža iz dvorane. V hiši obešenega se seve ne govori rado o vrvi.

Vsako sredstvo jim je dobro. Tržaškemu odboru za spomenik cesarice Elizabete je namen zbirati denar in postaviti pokojni cesarici spomenik na glavnem trgu pred mestno hišo v Trstu, ali kakor mu Lahi pravijo „Piazza grande“. Že sedaj je na tem trgu spomenik, ki priča, da so v Trstu bili Habsburžani gospodarji ne pa Savojci. In sedaj naj se pridruži temu spomeniku še drug spomenik, ki naj še bolj potrjuje prejšnji dokaz, a ki naj tudi javno priča, da je bila laška ona roka, ki je obožena z bodalom segla po življenju neoborožene, slabotne ženske, ki naj javno priča, da je moralo vsled tega nečloveškega čina ogromno število razkačenih slovenskih sinov presedeti leta in mesece v temnih ječah. Kako radi bi videli Lahi, da bi ne bilo tega spomenika! In ko bo enkrat postavljen, uverjeni smo, da ga bodo morali redarji noč in dan čuvati, kakor čuvajo oni spomenik na javnem vrtu pred postajo južne železnice, ki predstavlja Avstrijo kot lastnico Trsta, da ne izgine. To njih jezo do tega spomenika kažejo Lahi že sedaj. Zgoraj imenovani odbor ima v najem neko sobo. V tej sobi je nastal ogenj, a iredentarski listi so hitro prinesli vest, da so zgoreli vsi papirji, z namenom, da bi dokazali, da je odbor zapravil nabrani denar. Tem listom pridružilo se je tudi glasilo laške socialno demokratske stranke „Lavoratore“. Ker pa je bila ta vest le dobro proračunjena laž, poslal je odbor listom popravke. Dočim so drugi listi prinesli popravke, kakor jim je bil odposlan, priobčil ga je „Lavoratore“ z vsemi mogočimi tiskovnimi pogreški, da bi na tak način osmešil vso stvar in dokazal somišljenikom, da ta odbor niti laškega ne zna.

Podobe slovenskih pisateljev. G. Bahovec je dal modelirati doprsne kipe slovenskih pisateljev v majhni obliki. Dozdaj so izdelani Slomšek, Vodnik, Prešeren, Gregorčič in Simon Jenko. Cena bo jako nizka. Ti kipi bodo jako pripravi kot okraski za pisalne mize, omare itd.

Ljubljanske novice.

Fran Ondričkov koncert v Ljubljani. Slavni umetnik igral bo v nedeljo 19. t. m. velezanimiv in za Ljubljano povsem nov program, same take vijolinske skladbe, katerih Ondriček pri nas nikdar ni igral. V koncertu bo sodeloval tudi klavirski virtuoz Famerio. Koncert se bo najbrž vršil v nedeljo 19. oktobra v Mestnem domu, ker bo isti dan ravno zadnji dan II. slovenske umetniške razstave. Občinstvu izven ljubljanskemu, katero bi to nedeljo posetilo Ondričkov koncert, nudi se tudi prilika ogledati si isti dan umetniško razstavo.

Praga v Ljubljani. V tekočem tednu v mejnarodni panorami razstavljenе slike presegajo po svoji lepoti in natančni izvršitvi skoro vse dosedanje predstave. V podrobnosti se seveda ne moremo spuščati, a reči se sme, da nikomur ne bo žal, kdor si ogleda to velezanimivo serijo slovanske Prage. Stolna cerkev sv. Vida ter kraljevski grad na Hradčanih sta pravi kras praškega mesta.

Stava pri Skrjancu. Dva ljubljanska kadica sta v gostilni pri Skrjancu sklenila izredno stavo. Občinski svetnik g. Škrjanc in mesar g. Leben sta namreč stavila, da eno leto ne bodeta več kadila. Ako enega v teku enega leta drugi zasači, da kadil, plačati mora kadilec 100 kron na korist mestnih revežev. Ali pa bodeta gospoda na skrivnem kadila, o tem se menda nista dogovorila. Er-r torej utegne imeti škodo, ali pa mestni reveži korist.

Smrt pijanca. Danes popoldne ob pol 2. uri je v Peterčevi gostilni nagloma umrl znani pijanček po domače „ta rujavi“ ali „vse Savlje“. Nekaj minut pred smrtjo je še korajžno svojim tovarišem obljuboval klofute. Rešilni voz je prišel na lice mesta — brez zdravnika.

Zgubljene stvari. Posestnica Ana Cermak v Kolodvorskih ulicah št. 35 je zgubila neznan kje v mestu broško z granati. — Dajak Milan Soga, Radečkova cesta št. 12, je zgubil na poti od doma pa do pokopališča srebrno uro.

Ponesrečeni delavci. Josipu Primožiču, delavcu na Tržaški cesti št. 24, je padla včeraj popoldne pri delu v finančnem posloju debela deska na nogo in ga tako poškodovala, da so ga morali z rešilnim vozom prepeljati na njegov dom. — Valentin Bizel, tovarniški delavec v Dobu, je padel včeraj s stroja za vzdigovanje blaga iz višine 10 metrov in si je zlomil desno nogo. Bil je pripeljan v bolnico.

Umrli je zasebnik g. Anton Teran v 84 letu svoje dobe. Umrli je zasebnica gđ. Ljudmila Gasparič v 79 letu svoje dobe.

Nesreča na državnem kolodvoru. Anton Šusteršič, posestnik v Zg. Šški, je padel včeraj popoldne na kolodvoru v Šški z voza, ker so se konji splašili vlaka in je prišel pod kolo, katero mu jo šlo čez desno nogo in mu jo je zlomilo.

Ponesrečen delavec. Franc Savinšek, delavec v Činkelnovi tovarni, stanujoč na Opekarski cesti št. 24, se je danes zjutraj ponesrečil. Padla mu je na nogi težka vijak in ga tako poškodovala, da se ga morali prepeljati domov.

Nedostaki pri ognjegasnem društvu so se pokazali pri zadnjem požaru po noči. Ko bi gorelo kako večje poslopje, bi nastala vsled teh nedostatkov velikanska nevarnost. Ognjegaši si niso hitro mogli preskrbeti vode. Naj se stvari uredi, preden pride kaka večja nevarnost!

Iz bolnice. Jože Samsa, posestnikov sin v Sodražici, je rezal z rezalnim strojem slamo in pri tem utaknil roko pregloboko v žleb tako, da ga je stroj prijel za desno roko in mu jo je zdrobil. Pripeljali so ga v bolnico.

Delavci v Svico. V Svico se je odpeljalo včeraj od tukaj 152 delavcev. Gradili bodo železnico.

Izpred sodišča.

Na korajžo klicati so trzinski fantje po noči dne 4. avgusta t. l., ko so jo mahali proti domu iz Raketove gostilne v Loki, kjer so popivali v družbi loških in mengiških fantov. Miha Zabret nagovarjal je Mengšane, naj gredo za Trzinci in jih vprašajo, kaj je vzrok temu izživljanju. Ker ga pa ti niso hoteli ubogati, tekli je v družbi Franceta Vrhovnika sam za njimi. Ko pa prideta v njih bližino, udari France Lukan, posestnika sin, Zabreta s kolom tako močno po glavi, da se je za zgrudil in obležal, pa tudi Vrhovnik je bil ob isti priliki neznatno poškodovan. Sodišče je Lukana obsodilo na osem mesecev ječe.

Siloviti železniški čuvaj. Jak. Kranjc iz Mošenj prišel je dne 22. junija t. l. popoldne precej kasno v železniško čuvajnico št. 49 svojo službo opravljat, kar pa njegovemu predniku Alojziju Kleindinstu ni bilo všeč, in nastal je prepir, ki se je še nadaljeval po odhodu vlakov med čuvajevo ženo Marijo Pavlin in njenim možem Francetom. To pa je Kranjca tako razjezilo, da je zagrabil kladvo ter tekel za Marijo Pavlin, ki je pred njim zbežala v čakalnico, razbil

vrata, okna in druge reči ter napravil za 68 kron škode. Tudi Francetu Pavlinu je grozil s kladvom, rekoč, da mora tudi on poginiti. Ker se je dognalo, da je bil Kranjc tako pijan, da si ni bil svest svojega ravnanja, ga je sodišče obsodilo na tri mesece strogega zapore, poostregega z enim postom vsakih 14 dni.

Mladi tat. Tine Klemenčič iz Krope je pred nekoliko meseci komaj izpolnil svoje 14. leto, a že je pokazal svojo spretnost v tatvini; vzel je iz prodajalne Marije Rozman 6 K. To mu je dalo pogum, da je svojo srečo poskušal še pri Lizi Smrekar in tudi tam vzel iz prodajalne 6 K. Tu pa je bil pravčasno zasačen, a to ga ni estrašilo, prišel je v kuhinjo Frančiške smukove in tam pobral iz omare žlice, nože in vilice, a tudi tu je bil zasačen. Vkljub temu ga ni spametilo; kmalo potem se je utihotapil v solarjevo prodajalno in tam pobral čez 80 kron denarja. Hafnerju Luki vzel je iz za prte tružice en nož, orgljice in notično knjižico; postajevodju Debevcu takozvano gamzovo brado s krivci malega divjega petelina v vrednosti 20 K, pa tudi Luki Hafnerju je vzel palico vredno 4 K. Sodišče mu je priznalo 2 meseca ječe.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani.

Verig ni več v laških ječah vsled kraljevega ukaza. Včeraj so 250 kaznjencem v ječi v Ankoni odvzeli verige. Mnogi kaznjenci so jokali veselja. — Premoga nedostaja v združenih ameriških državah radi stavke premogokopov. Več tovarn bodo morali zapreti. Razne družbe naročajo premog na Angleškem. — Sestane laških republikancev zboruje v Pizi. Udeležnikov je 200. — Stavka mizarjev in zidarjev se je pričela v Velikem Varadinu. — Iz Mont Peleosa se dviga, kakor poroča guverner iz Martin'qua, še vedno dim. Iz gore se čuje gromenje. — Skladišče anarhistov je odkrila policija v Berlinu. V skladišču so imeli anarhisti veliko zalogo dinamita. Pet laških anarhistov je aretiranih. — 250.000 kron sežganih. V Kološu je nadporočnik Stojanovič podedoval 250.000 K. Naložil jih je v vrednostnih papirjih in papirje zaprl v miznico, katero je te dni pozabil zapreti. Ko ga ni bilo doma, priplazili so se otroci k njegovi miznici, odprli jo in pomazali vrednostne papirje s črnilom. Ker so se otroci bali kazni, vrgli so pomazane papirje v ogenj in jih sežgali. Vsa dedščina nadporočnikova je tako zgorela. Nadporočnik je vsled razburjenja nevarno bolan.

Naš rojak slikar prof. Ažbe uči na monakovski slikarski akademiji slikarstva Hrvača Dragotina Bedenka. Poleg tega Hrvata sta učenca g. Ažbeta, ki že 20 let deluje na monakovski slikarski šoli, še en Hrvat in ena Hrvatica.

37.500 mark draga znamka. Gotovo je to najvišja cena, ki se je sedaj izplačala za pisemsko znamko. In toliko je dalo nemško pošto ravnateljstvo za „plavega Mauricija“ ki ga je kupilo za državni poštni muzej.

Kako dobro služi fotografija policajem dokazuje sledeči dogodek. Pred kratkim je v Londonu ušel iz zapore nevaren tat, ki je bil obsojen v šestno ječo. In ko je zopet ulomil v neko hišo, ga je detektiv spoznal po odtisu njegovih prstov, ki ga je zapustil na z novo barvo prevlečeni polici pri oknu, ko je skozi lezel. Detektiv je fotografiral te odtise in jih primerjal doma v „albumu“ z raznimi fotografijami odtisov prstov in tako spoznal identiteto tatu — tat pa ni mogel več tajiti svojega dejanja. Fotografiranje odtisov prstov gojijo angleški policaji prav pridno in tega so se baje priučili pri Indih.

Markov stolp v Benetkah hočejo na vsak način zopet sezidati. Toda to bo šlo kaj počasi. Zdaj že dolgo časa odstranjujejo kamenje podrtga zvonika, in to bo še trajalo dolgo, kakor poročajo razni listi. Baje je delavcev premalo. A vsevpreg se želi, da se zgradi nov stolp, toda manjka glavnega — denarja. Nov zvonik bi stal 5 milijonov lir, a teh v Benetkah samih ni dobiti, in zato so Benečani v precej neljubi zadregi.

Umetna toča. V severni Rusiji si ne store kmetje prav nič iz tega, da jim toča pobije zrelo žito, saj dobe izdatno odškodnino, ne da bi se morali še mučiti z žetvijo. Zdaj je zopet nekoč pobila toča, toda „žal“ ne vse polje, in še to, koder je bila, ni pobila popolnoma. A zdaj so si jo izmislili. Peljali so na polje verige; dva moža, vsak na eno stran njive, sta stopila, razpela verigo in jo vlekla po — žitni njivi. Slučajno se je pripeljal mimo inspektor zavarovalne družbe in jih vprašal, zakaj to delajo. „Jutri pride inspektor cenit škodo, ki jo je naredila toča.“ Baje tedaj kmetje niso bili zadovoljni z odškodnino.

Tajna poroka španske kraljice. Židovski listi pripovedujejo, da se je španska kraljica Marija Kristina poročila na svojem potovanju s svojim dvornikom grofom Escosura. Mladi kralj je takoj, ko je to zve-

del, poklical svojo mater na odgovor. Razmerje mej njim in kraljico materjo je jako napeto. Koliko je na tem poročilu resnice, ne vemo.

500 ljudi utonilo. Blizu Yokohame se je dogodila strašna nesreča. Tajfun je privihral s tako silno močjo v okolici Odavara, da je porušil hiše, a preko 500 ljudi je utonilo. Potopila se je tudi vojna ladja „Sik šuna“.

Mamuta našli. Iz Gline na Hrvaškem se poroča, da so pri zgradbi železnice našli v kraju Bačugi okamenele ostanke predpopne živali mamuta. Do sedaj so odkopali glavo. Odkopavanja nadaljujejo.

Proti zamenjavi imena. Posebno mnogo je Mažarov z imenom Hegedüs. Mnogo je odličnih ljudi s tem imenom, zato oni, ki mažarizirajo svoje ime, posebno radi izbirajo to ime. Sedaj pa je to ime postalo nakrat precej kritično. Listi so javili, da je neki mažarski odvetnik Hegedüs spraval na beraško palico 170 ljudi. Takoj se je oglašilo sedem odvetnikov z imenom Hegedüs, ki zahtevajo, naj listi povedo tudi krstno ime zahtevajo, da občinstvo koga izmed njih ne bo imelo za zločinca.

Ljudsko akademijo so otvorili v Budimpešti. Naloga akademije bo priprosto ljudstvo seznanjati z raznimi vednostnimi strokami. Predavanja, ki so brezplačna, imajo najboljši visokošolski in srednješolski profesorji.

Avtomobil v posojilnično službo so postavili nekateri pariški bankirji, ki pošiljajo svoje motorje v oddaljene vasi, da ondi njih uslužbenci sprejemajo prihranjene denarje kmetov, ki ne morejo od doma v Pariz. Dotični avtomobili so podobni mali posojilnici; na njih so železne blagajne, poslovne knjige, pisarniške potrebščine. Na avtomobilu se nahaja vedno eden blaginikov in še en drug uradnik, ki pobira denar in dajeta pobotnice. Tako se kmetom prihrani dolga pot v mesto.

Dajak tat. Dijaka trgovske šole, 17-letnega Jožefa Pozsa iz Budimpešte, je povabil posestnik Peter Kis za nekaj dni na svoj dom. Skupno sta se odpeljala proti Szegedinu. Na poti je Kis v železniškem vozu zaspal. Dijak mu je ukradel hranilnično knjižico za 31.000 kron ter je pobegnil.

Pogrebni stroški za odrezano nogo. Nekemu dunajskemu delavcu so odrezali v bolnici nogo. Ko je ozdravil, dobil je v svoje veliko začudenje od dunajskega magistrata račun v znesku 3 K 50 h — za pogrebne stroške odrezane noge. Delavec je zahteval ta znesek od bolniške blagajne, a ta mu je izplačilo tega zneska odbila, češ, da ga ne more zaračunati niti med podpore niti mej stroške za bolezn. Delavec zahteva sedaj, naj mu dajo del pogrebni stroškov naprej, ker je en del svojega telesa že pokopal.

Ločitev zakona radi — avtomobila. Se tega je manjkalo! In vendar je tako: V Čikagi toži soproga dr. Milona B. Pinneja svojega moža na ločitev zakona, ker ima dva avtomobila in ker ves svoj čas zapravi pri avtomobilih, svojo ženo pa zanemarija. Ako mu žena to očita, je z njo surov. Dr. Pinnes je znan zobozdravnik v Čikagi in se je poročil šele pred štirimi leti.

Posebni vlaki k linčanju. V Corinthu ob Missisippiju so nekega črnca zažgali na gromadi. Odbor, ki je vodil linčanje, je priredil v ta namen več posebnih vlakov. 5000 ljudi je gledalo grozni prizor. Črnca je izdala njegova žena, da je umoril neko osebo. Žena ga je izdala v jezi, ker jo je pretapel.

Nov vulkan. „Newyork Herald“ poroča, da gora Chelandin že 14 dni bluje. Doslej se ni vedelo, da bi bila ta gora vulkanična.

Najdaljši železniški most je v prednji Indiji na železniški progi od Madrasa v Calento preko reke Godawari. Ta železniški most je dolg 2272 metrov in 49 m. širok.

Zaročnik morilec. Morilec grofa Bonmartinija dr. Tullio Murri se je nameraval v kratkem poročiti. Izbral si je za nevesto gospodično iz odlične rodbine Boncompagni. Dva dni po umoru ji je kupil zaročni prstan. Na to se je podal v Svico in potoval po svetu, dokler ni njegov oče naznanil preiskovalnemu sodniku strašnega dejanja.

Atentat z dinamitom na katoliškega poslanca. Sporočili smo že, da je 27-letni socialist Vandermeulen hotel z dinamitno bombo usmrtiti voditelja belgijskih krščanskih demokratov Carton de Wiarta. Ta je član zbornice in si je leta 1896 pridobil veliko veljavo s svojimi ognjevitimi govori in temeljitimi spisi o narodnogospodarskih vprašanjih. Napadalec svojega namena ni dosegel. Hiša je sicer zelo poškodovana na fasadi, a porušila se ni. Ranjenih je več žensk iz sosesčine. Vandermeulen je hotel takoj po atentatu ubežati, a so ga zaprli. Carton de Wiart pa je s tem atentatom še bolj kot prej postal ljubljene belgijskega ljudstva.

Psihologija smeha. Francoski pisatelj Chemfort je enkrat rekel: „Dan, v katerem se nismo prav nič smejali, je zgubljen

dan! Vsaki nasmehljaj — piše humorist Sterne — podaljša nam življenje za eno uro, vsak smeh za en dan! — So pa tudi ljudje, ki se niso smejali celo življenje. Vojakovodja Alba je bil tak človek; njegova obličja je bilo vedno resno. Tudi Cornwell in Napoleon I. sta se le redko nasmejela. Angleskemu filozofu Hobes-u je bil smeh tako zopern, da ga je prišteval med napake človeške, ki bi jih moral vsak trezno misleč človek premagati. Henrik III., angleški kralj, je imel to navado, da je podaril vsakemu eden tolar, ki je pripravil kralja do tega, da se je smejal, in Eduard IV. je celo plačal za vsako tako razvedrilo 4 tolarje. Te vrste stroški najdejo se izredno v državnih proračunih. Tako beremo v računu iz leta 1477: „Ko se je Njega Veličanstvo mudilo v Wolmiru, je dobil lovec Maris 8 tolarjev, ker je jezdaril pred kraljem in večkrat tako na tla padel, da se je vladar priserčno zasmejal“. Leta 1663 je izdal italijanski astrolog Damasceno razpravo, v kateri trdi, da po smehu spozna človeško naravo. Po njegovem dokazovanju se baje smeje melanholik „hihihi“, kolerik „hahaha“, sangvinik „hohcho“ in flegmatik „hehehe“.

Usiljeni dopusti. Defraudant Jellinek užival je posebno zaupanje svojih predstojnikov. Njegove točnosti in delavnosti niso mogli prehaliti. Posebno je na njegove predstojnike uplivalo to, da je delal preko uradnih ur in da nikdar ni zahteval dopusta. Gotovo se je bal, da bi v njegovi odsotnosti ne zasledili njegovega poverjenja. Dunajski listi sedaj priporočajo, naj bankirji svoje uradnike odselej sami silijo na dopust, da bodo v njihovi odsotnosti lahko pregledali njihovo poslovanje. To bo imelo dve dobri posledici: prišlo se bo na sled goljufom, a onim, ki so pravični, bo mal oddih od dela tudi dobro storil.

„Los von Rom“ — več ne vleče. Kakor znano, je glavni »apostol proti Rimu« poslanec Eisenkolb. Zdaj pa piše »Ostdeutsche Rundschau«, da je taktika Eisenkolbova naduta in da je njegovo poniževanje nemških katoličanov postalo že neumestno. Ta list z veseljem pozdravlja, da je Eisenkolb v zasebnem pogovoru nekomu rekel, da več ne misli kandidirati, ter pristavlja, da »prihodnost nemškega naroda v Avstriji ni v verskem boju, ampak v prizanesljivosti«. Seveda so te besede vsenemškega lista jako neodkritosrčne, kajti takoj pristavlja: »Eisenkolb nikakor ni uspel s svojo agitacijo, in to obžalujemo«. To pa je jasno, da slava odpadniških apostolov hitro blede.

Darovi.

Poslani našemu uredništvu.

Za Jeranovo dijaško mizo: G. Jan. Škerjanec, župnik na Vremu, 3-50 K. Za družbo sv. Cirila in Metoda: Vesela družba v nedeljo na godovanju dedendolskega župana g. Mih. Omahen, 16 K. — G. Mih. Šusteršič v Hunjah 2 K. — Neimenovan 4 K. Bog plačaj!

Telefonska in brzoljavna poročila.

Bled, 6. okt. Ulogo blejskega obč. sveta, da bi se ne dovolilo zidanje nove cerkve na Bledu, je naučno ministerstvo zavrnilo.

Zagreb, 7. okt. Vladna hrvaška narodna stranka je sklenila izjavo, s katero nemire proti Srbom obsoja. V saboru bode ta stranka predlagala, da se Srbom da odškodnina.

Zagreb, 7. oktobra. V preiskovalnem zaporu je radi zadnjih demonstracij še 16 oseb. Jutri se prične sodnijska razprava proti Hinku Sirovatki.

Umrli so:

3. oktobra. Marjeta Sever, čuvajeva žena, 68 let, Gradišče 14, vodenica.
4. Angela Zemlić, delavčeva hči, 2 mes., Jenkove ulice 14, atrofija infant. — Anton Falout, dijak, 16 let, Jenkove ulice 14, jetika.
5. oktobra. Alojzij Modic, krojačev sin, 11 dnij, Velike čolnarske ulice 8, catarrh. intestin.
6. oktobra. Henrik Macho, elektrotehnikov sin, 23 dnij, Bleiweisova cesta 13, Bronchitis capill.

V bolnišnici:

2. oktobra. Henrik Drobnič, restavrater, 45 let, cirrhosis hepatis.
4. oktobra. Neža Bajo, urarjeva žena, 64 let, etika.

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m, srednji zračni tlak 736-0 mm

Dat.	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Pelavina v 24 urah v mil.
6. 9. zveč.	733-4	9-6	sl. jug	dež		
7. 9. jut.	732-8	7-8	sl. svzh.	megla		13-4
7. 9. popol.	731-8	11-5	sl. vzh.	dež		

Srednja včerajšnja temperatura 9-1°, normale 12-0°.

Izdajatelj: Dr. Evgen Lampe.

Dunajska borza

dné 7. oktobra.

Skupni državni dolg v notah	100-80
Skupni državni dolg v srebru	100-60
Avstrijska zlata rent 4%	120-45
Avstrijska krona rent 4%	99-95
Ogerska zlata rent 4%	120-05
Ogerska krona rent 4%	97-75
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gl.	15-85
Kreditne delnice, 160 gl.	681-75
London v ista	239-40
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	116-97 1/2
20 mark	23-41
20 frankov (napoleonor)	19-05
italijanski bankovci	95 —
2 kr. cekini	11-30

Žitne cene

dné 6. oktobra 1902.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	7-22	do 7-30
„ „ spomlad	7-48	» 7-49
Rž za jesen	6-61	» 6-62
„ „ spomlad	6-76	» 6-77
Koruzna za sept.-oktober	6-30	» 6-31
Oves za jesen	5-16	» 5-17
„ „ spomlad	6-42	» 6-43

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	7-16	» 7-17
Pšenica za april	7-32	» 7-33
Rž za oktober	6-31	» 6-33
Rž za april	6-40	» 6-41
Oves za oktober	5-80	» 5-81
„ „ april	6-06	» 6-17
Koruzna za maj (1903)	5-60	» 5-61

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banska	7-45	» 7-85
„ južne žel.	—	—
Rž	6-25	» 6-60
ječmen	—	—
„ ob. Tisi	—	—
Koruzna ogerska	5-45	» 5-60
Cinkant	6-55	» 6-60
Oves srednji	6-45	» 6-60
Višol	7-25	» 10 —

Slovenskim rojakom!

Ker zapuščam slovenske oziroma evropske meje, se tem potom zahvalno poslavljam od svojih rojakov v Planini in okolici, ker se nisem mogel od vseh osebno posloviti. 1148 1-1

Matija Pogorelo

na potu v Združene države Severne Amerike.

„The Mutual“

životna zavarovalnica
v Njujorku.

Se opira na vzajemnost.

Ustanovljen 1842. Ustanovljen 1842.

„THE MUTUAL“ ima izmed vseh zavarovalnic največje premoženje, katero je last zavarovancev samih.

Opravljanje v letih 1899, 1900 in 1901:

Premoženje

dné 31. decembra 1899:
1489 1/2 milijona kron

dné 31. decembra 1900:
1607 1/2 milijona kron

dné 31. decembra 1901:
1741 1/4 milijona kron

Varščina za avstrijske zavarovance je shranjena pri c. kr. ministrskem plačilnem uradu na Dunaju. 1149 2-1

Glavno vodstvo za Avstrijo:

Dunaj, I., Lobkowitzplatz 1.

Vinotoč Jeglič

Pred škofijo št. 1

novi vinski mošt

proseški liter 40 kr.
dalmatinski „ 36 „

1153 3-1

Kemične barve

za sobne slikarje, za zidarje ima trdka meljne barve BRATA EBERL v Ljubljani, Franciskanske ulice, v največji izbiri v zalogi. — Cene so nizke. 524 14 11-5

Odgovorni urednik: Ivan Rakevec.

Dr. Viljem Schweitzer

naznanja, da je otvoril dné 1. oktobra 1902

svojo odvetniško pisarno

v Ljubljani na Kongresnem trgu šte. 19
poleg nunske cerkve in „Vzajemnega podpornega društva“.

1126 6-6

Fersan-Cacao

FERSAN-CACAO

je železnato redilno in kreplino sredstvo ter kri tvorilno in živce krepečalno, prijetnega okusa in lahko prebavno. — Blagovoli se vprašati zdravnika. 618 50-19

Glavna zaloga za Kranjsko: Jos. Mayr, lekarna „pri zlatem Jelenu“ v Ljubljani.

Ravnokar je izšla

Družinska pratika

za leto 1903

Naročila na Družinsko pratiko sprejemajo in točno razpošiljajo trdke:

J. Kordik, A. Kuer-Korenčan in V. Petričič, vsi v Ljubljani.

Št. 84.148

Razglas.

V smislu § 37. občinskega reda za deželno stolno mesto Ljubljano se javno naznanja, da so proračuni o dohodkih in troških za leto 1903:

1. mestnega zaklada;
2. mestnega ubožnega zaklada;
3. zaklada meščanske imovine;
4. ustanovnega zaklada;
5. mestne elektrarne;
6. mestnega loterijskega zaklada;
7. amortizacijskega zaklada mestnega loterijskega posojila;
8. mestnega vodovoda in
9. mestne klavnice

že sestavljeni in bodo razgrnjeni v mestnem knjigovodstvu štirinajst dnij in sicer od 4. do 17. oktobra t. l. na vpogled, da vsakdo lahko navede svoje opazke o njih.

Mestni magistrat v Ljubljani,

2. oktobra 1902.

Spretni zastopniki se povsod sprejmo!

Nad 300.000 v rabi

Svetovnoznani

Nad 500 prvih odlik.

Alfa-Laval-Separator-ji

so najboljši posnemavci smetane.

Je dobiti v 14 različnih velikostih, ki posnemajo od 40—2000 litrov v eni uri.

Popolne oprave za dobivanje sirotke za roko in za par, pa tudi vsi drugi stroji in priprave za mlekarstvo.

Popolna naprava za led in hlajenje za mlekarne, pivovarne, klavnice in mesnice, pa za čokoladnice, od 450 do 300.000 kalorij. Najcenejša in najpopolnejša hladilnica.

Akcijska družba Alfa-Separator, Dunaj, XVI., Ganglbauerstrasse 29.

Podružnice: Budimpešta, V., Bathory utca 4; Praga, Petrova ulica 23-II.

Zaloga za južne dežele: v Gradcu, Annenstrasse 26.

Čeniki, podružne brošure, preračuni in načrti za mlekarne na razpolago. Svět se daje v vseh zadevah mlekarstva. Zahteva naj se naš strokovni list „Alfa-Mitteilungen“ brezplačno.

Spretni zastopniki se povsod sprejmo!

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.